

Gázbiztos óvóhelyajtók

hatóságilag kipróbált előírással szerkesztetben

Haas és Somogyi

vasszerkezeti gyára
VI. Frangepán-utca 7
Telefonszám: 299-080

Egy öreg szerzetes hazatért...

A tabáni öreg temetőben szombaton délelőtt kinyitották egy régi sírt. Virág Benedek szerzetes tanár és költő hamvait találták a sír mélyén. Kegyeletes kezek gyermekkoporsóba tették a porladó csontokat, a koporsót a tabáni templomba vitték, ott *Uzdóczy-Zadravetz* István püspök beszélt. Majd kispapok vállukra emelték a koporsót, így vonultak a tabáni templomból a gellérthegyi sziklakápolnához, amely mellett nyitott sír várta a hamvakat. 1830 január 23-án halt meg Virág Benedek, több mint száz esztendőn át feküdt ideiglenes sírjában. Most végre hazatért a Pálosok kolostorába...

„Itt élt, halt...”

Egykoru feljegyzések szerint arrafelé szertelt sétálni az öreg szerzetes, ahol most örök nyugóhelyét megtalálta. A tabáni Apród-utcában lakott, házában ma is örzi emlékét egy márványtábla, amelyre Tárkányi Béla verssorait vésték:

„Nemzeti léleknek tüzes ébresztője lakott itt,
Zengve dalát s irván nemzete „Századait”,
Itt élt, halt; — nem halt, — mert halva is él,
aki úgy élt,
Mint a magyar nemzet dísz: Virág Benedek.”

Virág Benedek új sírja

Kis szobájából irányította korának irodalmát, az apródtalai lakásban sűrűn fordultak meg írók és költők, Virág Benedek barátai és tanítványai. Kora reggelénként a tabáni plébániatemplomban — ahol most hamvait beszélték, — tartott istentiszteletet. Azt szerette, ha a templomhajó padosaiban szegény emberek ültek, a szegények papja volt, és a szegények költője. Istentisztelet után, még aggyastyán korában is, fölment a Gellérthegyre vagy a Várhegyre. Kisérői között gyakran lehetett egyik leghibebb tanítványát, *Vörösmarty* Mihályt látni. Vajjon gondolt-e hegyi sétái során Virág Benedek arra, hogy egykor a sziklára kolostort építenek és a hegyi barlangot kápolnává alakítják s neki a kápolna mellett nyugóhely jut a Gellérthegy oldalában.

Tanár, költő, tudós és pap volt egy személyben

Virág Benedek a zalamegyei Dióskálán született 1754-ben. Szülei jobbágyok voltak, Virág Benedek, akit világi nevén Virág Ádám Ignácnak hívtak, 1767-ben lépett a nagykanizsai piarista gimnázium tanuló közé. Születési évét és helyét *Szalay* Gyula irodalomtörténész a nagykanizsai gimnázium anyakönyvéből állapította meg. A kis gimnazista intézetének legjobb tanulója volt. Nagykanizsáról Pécsre ment, ahol megismerkedett a Pálos-renddel. Elhatározta,

hogy szerzetes lesz. 1775-ben vették fel Remete Szent Pál rendjébe. Az újoncövet a márianosztrai kolostorban töltötte. 1781-ben *Esterházy* Pál pécsi püspök, aki maga is Pálos-szerzetes volt, pappá szentelte. Ugyanabban az évben a rend székesfehérvári gimnáziumánál mint tanárt alkalmazták. *Tanár, költő, tudós és pap volt egy személyben.* Egyik életrajzírója, *Kisbán* Emil dr., azt írja a székesfehérvári esztendőkről: „Az antik világ tanulmányozásában való elmerülése, valamint Székesfehérvárnak, az Árpádok székhelyének történelmi levegője, egész valóját megragadták. Fáradozatlanul tanult, dolgozott, írt és kutatott. Elolvasta a város könyvtárának minden nevezetesebb könyvét, szívós energiával kezdte gyűjteni történelmünk nevezetesebb eseményeire vonatkozó adatokat, sőt másokat is hasonló munkásságra buzdított. Nem feledkezett meg azonban a költészetéről sem, emellett nemzetmentő feladatát, az ifjúság nevelését és feladatát is komoly lélekkel végezte.”

Tüdőbaj támadta meg

Nehéz esztendőket élt át Virág Benedek Székesfehérváron. II. József eltörölte a Pálos-rendet, *Ányos* Pál, Virág Benedek legjobb barátja, meghalt, több íróbarátja belekeveredett a *Martinovits*-féle összeesküvésbe, *Kazinczy* Ferenc, akivel állandóan levelezett, súlyos börtönbe jutott. Őt tüdőbaj támadta meg, pihenésre vágyott. Tizenhét esztendő tanári működése után arra kérte a gimnázium igazgatóját, hogy gondoskodjék utódjáról, mert ő elköltözik Székesfehérvárról, mivel a város párás levegője, mocsaras területeinek kigőzölése egészségét megrontotta. Virág Benedeket fölmentették a szolgálat alól, háromszáz forint nyugdíjat ítéltek meg neki. A szerzetes Pestre költözött, a csöndes Tabánban telepedett le.

Az 1810. évi rácvárosi tűzvész martaléka lett első budai lakása, minden holmija elégett. Legjobban azonban nem ingóságainak elpusztulását fájlalta, hanem azt, hogy *írómányai is elhamvadtak.* Egy szál ruhában kellett menekülnie, amikor a tűzvész kitört. Előbb egy pesti barátjánál, majd fejelemgyei paptársainál húzta meg magát, később visszatért Budára, ahol anyagi helyzete váratlanul megjavult egy pályadíj megnyerése révén. „Egy éltes hazafi”, aki nem nevezte meg magát, felkérte az ország tudósait, íróit, költőit, feleljenek az újságokban arra a kérdésre, mire fordítsa százezer forintot *kitevő vagyonát.* Virág Benedek azt felelte: „Fordítsa az irodalom pártolására”. Az éltes hazafi megfogadta Virág Benedek tanácsát és a feleletre kifizetett pályadíjat eljuttatta a szent öreghez, akit íróbarátai magyar Horatius-nak neveztek.

A szerzetes anyagi gondjai

Bármennyire is igénytelenül élt Virág Benedek, a nyugdíj és a pályadíj gyorsan elfogyott, a szerzetes ugyanis reggelenként és esténként rengeteg pénzt osztott ki a szegények között. Többször kellett „szanálni”. Egyszer 400 forinttal, egyszer 200 forinttal, egyszer 500 forinttal segítettek anyagi bajain. Életének utolsó két esztendejét állandó betegkedésben töltötte. 1830 január 23-án halt meg, január 25-én lementék. A temetés költségeit *Urményi* József országbíró özvegye, *Komjáthy* Anna fedezte. Őriási tömeg kísérte a koporsót a Ráctemetőbe. Sírja fölé egyik tanítványa, *Reseta* János egyetemi tanár állíttatott kegyelete jeléül vörös márványfeszületet, amelyet most, amikor a szerzetes költő hamvait átvitték a gellérthegyi sziklakápolna mellé, sírja fölé állítottak. A márványon csak neve és születési s halálozási dátuma áll, pedig odailenék az a rövid „életrajz” is, amelyet tanításkép hagyott az utókorra Virág Benedek. Ez az életrajz így hangzik:

„Születtem, szerettem hazámat, dolgoztam érte, ez az én életem története. Tegyetek ti is így, tanítsátok utódaitokat, ha azok is ezt teszik, akkor Magyarország boldog lesz.”

Virág Benenek új otthona

A Pálosok kolostorában most két Pálos-anya él: *Besnyő* Gyula perjel és *Gyéressy* Ágoston gondnok. Rajtuk kívül még négy fráter lakója van a kolostornak, a fráterek végzik azt a munkát, amit más háztartásokban a nők végeznek el. A kolostorba természetesen nő be nem léphet. Virág Benedek, aki most csendes lakója lett a kolostornak, bizony csodálkoznék, ha láthatná, milyen modern berendezése van a Pálosok budapesti rendházának. A pátterek cellái, bár szigorúan megfelelnek az előírásoknak, nem emlékeztetnek a középkori kolostor-cellákra. Központi fűtés, telefon, villany van a rendházban. *Gyéressy* páter megmutatta az *Ujság* munkatársának saját celláját. A páter elegáns íróasztalán írógép áll. Kerestünk a cellában rádiót. A modern technikának ez a vívmánya azonban nem kapott bebecsülést a rendházba. A rádió mellett szórakozni

is lehet, szórakozni pedig nem szabad a szerzeteseknek. Jártunk a rendház pompásan felszerelt könyvtárában is. A körbefutó állványokon ezer és ezer egyházbölcséleti, egyháztörténeti könyv áll. Szépirodalom? Néhány regényt is láttunk a polcokon, olyan regényeket, amelyekkel szemben „*nihil obstat*”. Gyönyörű, színes üvegablakokon át szűrődik be a rendházba a napfény. A fogadóterem falain freskók vannak, amelyek között legérdekesebb az, amelyik azt ábrázolja, hogyan fogadta 1933-ban P. *Przedziecki* Pius Pálos-generális a Pálosok hazatérését kérő zarándokok küldöttségét Czechtólvá-ban. A küldöttség tagjai között ott látjuk *Ripka* Ferenc volt főpölgármestert is.

A kolostorban világi vendég nem igen járt meg, a külső ajtón szigorú tábla közli: „A kolostor belseje nem tekinthető meg”. Ide tért haza az öreg szerzetes, Virág Benedek...

LUKÁCS ISTVÁN

Szabad a magyar zászló kitűzése a csehszlovákiai magyar területeken

Az első védelmi vonalat kiürítették a csehek

Miskolc, október 8. Csonka Gömör és Abauj vármegye határátlépő pontjainál nyugalom van. A Hidasnémetivel szemben lévő magyar községekből tegnap többen jöttek át magyar területre azzal a kéréssel, hogy a magyar hatóságok juttassanak el minél több nemzetiszínű zászlót a községek számára. Hidasnémetivel szemben a csehek az első védelmi vonalat jórészt kiürítették, azonban a beljebb fekvő részeket nagyobb katonai erők tartják megszállva.

Patnokra újabb 22 menekült érkezett. Valamennyien gazdálkodók, akik az elfogatástól való félelmükben menekültek át. Több kettősbírtokosnak, aki magyar területre szállt területen lévő birtokára ment át, a csehek azt mondták, hogy ne járjanak annyit a határon át, amikor kéthárom napon belül amugyis átadják ezt a területet a magyaroknak. Bánréve határ-állomásnál is csend és nyugalom van. A cseh oldalon lévő katonaság nagy része magyar és tót legénységből áll és csak egy századnyi cseh katonaság van közülük beosztva.

Az Ipoly hidjából eltávolították az ekrazitot

Dregelypalánk, október 8. A dregelypalánki Ipoly-híd aknáiból, amelyeket szeptemberben nagy fáradsággal és a hid megrongálásával furtak a csehek, az ekrazittól távolították. Az Ipolyhidvégi lakosság népes csoportokban szemlélte a műveletet és bizakodó kiáltásokkal fejezte ki azt a reményét, hogy küszöbön áll a felszabadulás.

Ahol tudomásul veszik a magyar zászló kitűzését

Pozsony, október 8. (Inf.) A pozsonyi lapok jelentése szerint a prágai belügyminisztérium közölte a szlovákiai tartományi hivatalal, hogy azokon a vidékeken, amelyeknek lakossága túlnyomórészt magyar, hallgatólag tudomásul kell venni a magyar zászló kitűzését és a háromszínű kokárda viselését, feltéve, hogy a magyar színek nyilvános mutogatása nem vezet rendezettségű eseményekre. Ez a hallgatólagos türelem nem vonatkozik azonban vegyeslakosságú vidékekre, tehát Pozsonyra sem.

Imrédy miniszterelnök üdvözlése

Salgótarján, október 8. Salgótarján társadalmi egyesületi táviratban és feliratban üdvözölték Imrédy Béla miniszterelnököt. Mind a feliratban, mind a táviratban Salgótarján város közönsége kijelenti, hogy hűséggel sorakozik fel a miniszterelnök mögött a Felvidék felszabadítása érdekében kifejtett munkájában.

A város közönsége nemzetiszínű zászlók és kokárdák ezreit készíti. Ezeket nagymennyiségben szállítják át a határon túl élő magyarokhoz, akik nagyban készülnek a Magyarországhoz való visszacsatlásra.

Ahol újabb lövészárkokat ástak

Záhony, október 8. A záhonyi hid tulsó partján a csehek pénteken reggel újabb kilenc lövészárkot ástak. A lövészárkokba a Tisza partján lévő hatalmas fákba kilövésre alkalmas réseket vágtak. A munkálatokra a polgári lakosságot használták fel.

A záhonyi közúti és vasúti hidat a csehek a mozgósítás idején aláaknázták. Ezeket az aknákat és az aknavezetéseket szombaton reggel eltávolították. A hidak cseh részén azonban még mindig hatalmas szálfákból lefejeztezett torlaszok vannak.

Záhonyból a lövészárkok nem láthatók, mert jól vannak álcázva, csupán a beton-erődítmények, szürke falai látszanak ott, ahol a fákat kivágták. Azt jól lehet látni, amikor a cseh katonák a beton-erődítmények mellett előbukkannak. A záhonyi hídnál lévő cseh katonák között sok magyar fiú is lehet, mert gyakran hallatszik át magyar katonanóta.

Csak fokozatosan lehet végrehajtani a cseh hadsereg demobilizációját

Pozsony, október 8. A pozsonyi rádió szombaton délutáni adásában hangoztatja, hogy a hadsereg demobilizációját csak fokozatosan lehet végrehajtani. A hadseregnek állandóan készenlétben kell maradnia, mert a küszöbönálló csehszlovák-magyar tárgyalás során feltétlenül szükséges, hogy erős, szilárd és érintetlen hadsereg álljon a kormány mögött. Manapság csupán az erő, a saját erő számít. Minél erősebb a hadsereg, annál kedvezőbb körülmények között fejezhetők be a tárgyalások. A gyengével nem tárgyalnak, a gyengének diktálnak, ezért fegyverrel a kézben kell őrni állni, amíg a tárgyalást be nem fejezik.

„Magyarország joggal hangoztatja a szlovák és a ruszfn népszavazás szükségességét“

Róma, október 8. A szlovák eseményekkel kapcsolatban az olasz lapok a következő prágai jelentést közlik:

Prága kísérlete, hogy biztosítsa a maga számára a szlovákok közreműködését a Benes-féle mozaik-állam romjain felépülő új tek osztatlan tetszésével. Több oldalról hangoztatják, hogy Tiso képviselő és az új szlovák állam keretében, nem találkozik az érdekelvák kormány tagjai nem képviselik a szlovák nemzet összességét. Magyarország joggal hangoztatja a szlovák és a ruszfn népszavazás szükségességét, mert ismeri a két nép nagy tömegeinek érzelmvilágát és tudja, hogy él bennük a Magyarországgal való együttlélés két százados hagyományá.

A közös lengyel-magyar határ gondolata is állandóan foglalkoztatja az olasz sajtót.

A *Stampa* londoni tudósítója utal arra, hogy az angol ellenzék sajtója élénken tiltakozik a közös határ gondolata ellen. Az angol baloldali szándékai azonban teljesen átlátszóak: Moszkva szövetségesei sehogyssem akarják, hogy a két erős és szovjetellenes állam között közös határ létesüljön és ezzel valószínűleg feladhatják az épsitensék a szovjet és Európa között.

Használja dr. KIRALDI gyógyszerész Arcápoló készítményeit:

dr. Hercz (mirabilis) Arcápoló-cremél
dr. Hercz (mirabilis) Arcápoló-pudert
dr. Hercz (mirabilis) Arcápoló-szappant

Kapható mindenütt
Főraktár: Miskolc, Oroszlán gyógytár

Határ
sárga
lag
en?

végkiárusítás

a Gruber Gyermekruha üzletben,
Király-utca 95